

ETS 030

KRIMINAALASJADES VASTASTIKUSE ABISTAMISE EUROOPA KONVENTSIIOON

Koostatud 20. aprillil 1959. a. Strasbourg'is

PREAMBUL

Käesolevale alla kirjutanud Euroopa Nõukogu liikmete valitsused, arvestades Euroopa Nõukogu eesmärki saavutada oma liikmete suurem ühtsus; uskudes, et ühiste reeglite vastuvõtmine vastastikuse abistamise alal kriminaalasjades aitab kaasa selle eesmärgi saavutamisele; arvestades, et selline vastastikune abi on seotud väljaandmise küsimusega, mis on 13. detsembril 1957 allakirjutatud konventsiooni sisuks, on kokku leppinud alljärgnevas:

I peatükk ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

1. Kooskõlas käesoleva konventsiooni sätetega kohustuvad lepingupooled võimaldama üksteisele ulatuslikku vastastikust abi kriminaalasjades, milles karistamine abi taotlemise ajal kuulub taotleva poole õigusasutuste pädevusse.
2. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata arestide, kohtuotsuste täitmise ega sõjaväeliste kuritegude puhul, mis ei ole kuriteod tavalise kriminaalseaduse järgi.

Artikkel 2

Abist võib keelduda:

- (a) kui taotlus puudutab kuritegu, mida taotluse saanud pool peab poliitiliseks, poliitilise kuriteoga seotuks või rahanduskuriteoks;
- (b) kui taotluse saanud pool leiab, et taotluse täitmine võib kahjustada tema suveräänsust, julgeolekut, avalikku korda või muud tema olulist huvi.

II peatükk NÕUDEKIRJAD

Artikkel 3

1. Taotluse saanud pool menetleb oma seaduses ettenähtud korras igat kriminaalasjaga seotud nõudekirja, mille on saatnud taotleva poole kohtuvõimud, et uurida tõendeid või anda üle tõendav materjal, protokollid või muud dokumendid.
2. Kui taotlev pool soovib, et tunnistajad või eksperdid annaksid tunnistusi vande all, taotleb ta seda sõnaselgelt ja taotluse saanud pool rahuldab sellise taotluse, kui see ei ole tema maa seadusega keelatud.
3. Taotluse saanud pool võib üle anda taotletud dokumentide tõestatud koopiaid või fotokoopiaid, välja arvatud juhul, kui taotlev pool otseselt taotles originaalide üleandmist. Sel juhul teeb taotluse saanud pool kõik taotluse rahuldamiseks.

Artikkel 4

Taotleva poole soovil teatab taotluse saanud pool nõudekirja täitmise kuupäeva ja koha. Ametnikud ja huvitatud isikud võivad taotluse saanud poole nõusolekul juures viibida.

Artikkel 5

1. Iga lepingupool võib käesolevale konventsioonile allakirjutamisel või oma ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga jätta endale õiguse teha vara asukoha kindlakstegemise ja arestimise nõudekirja täitmine sõltuvaks ühest või mitmest järgnevast tingimusest:
 - (a) kuritegu, mis oli nõudekirja aluseks, on karistatav nii taotleva kui taotluse saanud poole seaduse järgi;
 - (b) kuritegu, mis oli nõudekirja aluseks, toob taotluse saanud maal kaasa väljaandmise;
 - (c) nõudekirja täitmine on kooskõlas taotluse saanud maa seadusega.
2. Kui üks lepingupool teeb deklaratsiooni vastavalt käesoleva artikli esimesele lõikele, võib teine pool rakendada vastastikkust.

Artikkel 6

1. Taotluse saanud pool võib taotletud vara, protokolli või dokumendi üleandmise edasi lükata, kui ta vajab nimetatud vara, protokolli või dokumenti seoses menetletava kriminaalasjaga.
2. Taotlev pool tagastab taotluse saanud poolele võimalikult ruttu nõudekirja täitmisel üle antud vara, protokolli või dokumentide originaalid, välja arvatud juhul, kui viimatimainitud pool ei soovi neid tagasi.

III peatükk KOHTUKUTSETE JA -OTSUSTE KÄTTETOIMETAMINE - TUNNISTAJATE, EKSPERTIDE JA SÜÜDISTATAVATE KOHALEILMUMINE

Artikkel 7

1. Taotluse saanud pool toimetab kätte kohtukutsed ja kohtuotsused, mille taotlev pool on talle selleks üle andnud.
Kättetoimetamine toimub kohtukutse või kohtuotsuse üleandmisega isikule, kellele see on määratud. Kui taotlev pool seda otseselt nõuab, toimub kättetoimetamine viisil, mis on ette nähtud analoogiliste dokumentide kättetoimetamiseks tema enda seaduse järgi või eriviisil kooskõlas tema seadusega.
2. Kättetoimetamist tõendatakse kviitungiga, millel on kuupäev ning isiku allkiri, kellele see üle anti; või taotluse saanud poole deklaratsiooniga kättetoimetamise kohta, märkides ära kättetoimetamise mooduse ja kuupäeva. Üks või teine nendest dokumentidest saadetakse viivitamatult taotlevale poolele. Taotluse saanud pool on kohustatud taotleva poole nõudmisel ära märkima, kas kättetoimetamine on toimunud vastavalt taotluse saanud poole seadusele. Kui kättetoimetamist ei saa teostada, edastab taotluse saanud pool selle põhjused viivitamatult taotlevale poolele.
3. Iga lepingupool võib allakirjutamisel või ratifitseerimis- või ühinemiskirja deponeerimisel Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga nõuda, et kohtukutse tema territooriumil viibivale süüdistatavale tuleb tema asutustele edastada teatud tähtjaks enne süüdistatava kohtusse ilmumise kuupäeva. Aeg täpsustatakse eelpool mainitud deklaratsioonis ja see ei tohi ületada 50 päeva.
Seda aega arvestatakse kohtusse ilmumise päeva kindlaksmääramisel ning kohtukutse edastamisel.

Artikkel 8

Tunnistaja ega eksperdi suhtes, kes ei ole reageerinud kohtukutsele, mille kättetoimetamist taotleti, ei kohaldata karistust ega muud kitsendust isegi siis, kui kutse sisaldab teadet karistusest, välja arvatud juhul, kui ta hiljem vabatahtlikult saabub taotleva poole territooriumile ja ta seal uuesti nõuetekohaselt kohtusse kutsutakse.

Artikkel 9

Tunnistaja või eksperdi kulud, sealhulgas taotleva poole poolt hüvitatavad ülalpidamiskulud, arvutatakse lähtudes tema elukohariigist ning peavad olema vähemalt võrdsed ülekuulamise toimumise riigis ette nähtud summadega.

Artikkel 10

1. Kui taotlev pool peab tunnistaja või eksperdi isiklikku kohaleilmumist eriti vajalikuks, peab see olema märgitud kohtukutse kättetoimetamistaotluses ja taotluse saanud pool kutsub tunnistaja või eksperdi kohale.
Taotluse saanud pool teatab taotlevale poolele tunnistaja või eksperdi vastusest.
2. Käesoleva artikli esimeses lõikes nimetatud juhtudel teatatakse taotluses või kohtukutses ligikaudne summa, mis on ette nähtud töötasuks, ülalpidamis- ja reisikuludeks.
3. Spetsiaalse taotluse korral võib taotluse saanud pool maksta tunnistajale või eksperdile avanssi. Avansisumma teatatakse kohtukutses ja taotlev pool kompenseerib selle.

Artikkel 11

1. Kinnipeetav, kelle isiklikku kohalolekut tunnistajana või vastastamiseks on soovinud taotlev pool, viiakse ajutiselt üle territooriumile, kus kohtuistung toimub, tingimusel, et ta saadetakse tagasi taotluse saanud poole määratud ajavahemiku jooksul, ja vastavalt artikli 12 sätetele, kuivõrd need on kohaldatavad.

Üleviimisest saab keelduda:

- (a) kui kinnipeetav ei ole sellega nõus,

- (b) kui tema kohalolek on vajalik seoses taotluse saanud poole territooriumil toimuva kriminaalprotsessiga,
- (c) kui üleviimine võib pikendada vahi all viibimist, või
- (d) on muu oluline põhjus teda taotleva poole territooriumile mitte üle viia.
2. Kooskõlas artikli 2 sätetega võimaldatakse eelnevas lõikes sätestatud juhul kinnipeetava transiiti läbi kolmanda, käesoleva konventsiooni pooleks oleva riigi taotluse esitamisel, millele on lisatud kõik vajalikud dokumendid ja mis on adresseeritud taotleva poole justiitsministeeriumi poolt selle poole, läbi kelle territooriumi transiiti taotletakse, justiitsministeeriumile.
- Lepingupool võib keelata oma kodanike transiidi.
3. Üleviidud isik jääb vahi alla taotleva poole territooriumil ja vajadusel selle poole territooriumil, läbi mille transiiti taotleti, välja arvatud juhul, kui pool, kellelt taotleti üleviimist, palub tema vabastamist.

Artikkel 12

1. Kodakondsusest olenemata ei või kutse peale taotleva poole õigusasutusse ilmutatavat tunnistajat ega eksperti anda selle poole territooriumil kohtu alla, kinni pidada ega muul moel piirata tema isikuvabadust seoses tegude või süüdistustega, mis eelnesid tema lahkumisele taotluse saanud poole territooriumilt ega ole kohtukutses täpselt määratletud.
2. Kodakondsusest olenemata ei või süüdistatavat, kes on kutsutud taotleva poole õigusasutusse andma vastust tegude eest, millega seoses toimub protsess tema vastu, anda kohtu alla, vahistada ega muul moel piirata tema isikuvabadust seoses tegude või süüdistustega, mis eelnesid tema lahkumisele taotluse saanud poole territooriumilt ega ole kohtukutses täpselt määratletud.
3. Käesoleva artikliga ettenähtud puutumatus lõpeb, kui tunnistaja või ekspert või süüdistatav on jäänud territooriumile 15 järjestikuse päeva jooksul pärast kuupäeva, millal tema kohalolek ei ole õigusasutusele enam vajalik, vaatamata sellele, et tal on olnud võimalus lahkuda, või ta on peale lahkumist sinna tagasi pöördunud

IV peatükk PROTOKOLLID

Artikkel 13

1. Taotluse saanud pool edastab taotleva poole õigusasutuse nõutud väljavõtted protokollidest ja nendega seotud, kriminaalasjas vajaliku informatsiooni samas ulatuses, kui need tehakse kättesaadavaks tema oma õigusasutustele samalaadses asjas.
2. Muul juhul kui käesoleva artikli esimeses lõikes sätestatu, täidetakse taotlus vastavalt taotluse saanud poole seaduse, eeskirjade või praktikaga ettenähtud tingimustele.

V peatükk PROTSEDUUR

Artikkel 14

1. Taotlused vastastikuseks abiks peavad sisaldama järgmist:
- (a) taotluse esitanud asutus,
- (b) taotluse eesmärk ja põhjus,
- (c) kui võimalik, siis asjassepuutuva isiku andmed ja kodakondsus, ja
- (d) vajadusel isiku nimi ja aadress, kellele dokumendid kätte toimetatakse.
2. Artiklites 3, 4 ja 5 nimetatud nõudekirjades peab olema nimetatud ka kuritegu ja lisatud kokkuvõtte faktidest.

Artikkel 15

1. Artiklites 3, 4 ja 5 nimetatud nõudekirjad, nagu ka artiklis 11 viidatud taotlused saadab taotleva poole justiitsministeerium taotluse saava poole justiitsministeeriumile ja need tagastatakse samade kanalite kaudu.
2. Edasilükkamatul juhul võib taotleva poole õigusasutus saata nõudekirja otse taotluse saava poole õigusasutusele. See tagastatakse koos asjassepuutuvate dokumentidega käesoleva artikli esimeses lõikes kindlaksmääratud kanalite kaudu.
3. Artikli 13 lõikes 1 nimetatud taotluse võib asjast huvitatud õigusasutus adresseerida otse taotluse saava poole ajaomasele asutusele ning see võib vastused otse tagasi saata. Artikli 13 lõikes 2 nimetatud taotlused peab saatma taotleva poole justiitsministeerium taotluse saava poole justiitsministeeriumile.

4. Vastastikuse abi taotlusi, mida ei käsitleta käesoleva artikli lõigetes 1 kuni 3, eriti taotlusi uurimistoiminguteks, võivad õigusasutused vahetada otse.
5. Kui käesoleva konventsiooni järgi on lubatud edastada taotlus otse, võib seda teha Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) kaudu.
6. Lepingupool võib käesolevale konventsioonile allakirjutamisel või oma ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel teatada Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga, et mõned või kõik abitaotlused tuleb saata talle teistsuguste kanalite kaudu, kui käesolevas artiklis ette nähtud; või nõuda, et käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud juhtumil tuleb nõudekirjade koopiad samaaegselt saata ka tema justiitsministeeriumile.
7. Käesoleva artikli sätted ei mõjuta lepingupoolte vahelisi kahepoolseid kokkuleppeid või korraldusi, mis näevad ette abistamistaotluste otsest üleandmist nende asjaomaste asutuste vahel.

Artikkel 16

1. Vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 ei nõuta taotluste ja lisatud dokumentide tõlkimist.
2. Iga lepingupool võib käesolevale konventsioonile allakirjutamisel või oma ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel jätta Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga endale õiguse määrata, et taotlused ja lisatud dokumendid tuleb saata talle koos tõlkega tema keelde või Euroopa Nõukogu ametlikesse keeltesse või ühte viimatimainitud keeltest, mille ta määrab. Teised lepingupooled võivad kasutada vastastikkust.
3. Käesolev artikkel ei mõjuta kahe või enama lepingupoolte vahel sõlmitud kokkulepete või korralduste sätteid taotluste ja lisatud dokumentide tõlgete kohta.

Artikkel 17

Käesoleva konventsiooni alusel edastatud tõendeid ja dokumente ei ole vaja muul moel kinnitada.

Artikkel 18

Kui abitaotluse saanud asutus ei ole pädev seda rahuldama, edastab ta taotluse ametlikult oma maa pädevale asutusele ja teatab sellest taotlevale poolele otse, kui taotlus oli samamoodi saadetud.

Artikkel 19

Vastastikusest abist keeldumist tuleb põhjendada.

Artikkel 20

Vastavalt artikli 10 lõike 3 sätetele ei too vastastikuse abi taotluse täitmine kaasa kulude kompenseerimist, välja arvatud ekspertide kaasamisega taotluse saanud poole territooriumil või kinnipeetava üleviimisest vastavalt artiklile 11 tekkinud kulutused.

VI peatükk MENETLUSEGA SEOTUD INFORMATSIOONI EDASTAMINE

Artikkel 21

1. Informatsiooni, mida üks lepingupool annab teisele poolele kohtumenetluse jaoks, vahetavad asjassepuutuvad justiitsministeeriumid, välja arvatud juhul, kui üks lepingupool kasutab artikli 15 lõikes 6 sätestatud võimalust.
2. Taotluse saanud pool teatab taotlevale poolele igast toimingust, mis on sellise informatsiooni põhjal ette võetud ja edastab iga väljakuulutatud otsuse koopia.
3. Käesoleva artikli esimeses lõikes nimetatud informatsiooni puhul rakendatakse artikli 16 sätteid.

VII peatükk PROTOKOLLIDEST PÄRINEVA INFORMATSIOONI VAHETAMINE

Artikkel 22

Iga lepingupool informeerib teisi pooli nende kodanikele esitatud süüdistustest kriminaalasjades ja sellele järgnevatest toimingutest nende suhtes, mis on kirjas kohtuistungite protokollides. Justiitsministeeriumid vahetavad sellist informatsiooni vähemalt kord aastas. Kui asjasse puutuv isik on kahe või enama lepingupoolte kodanik,

tuleb informatsioon anda kõigile nendele pooltele, välja arvatud juhul, kui isik on selle lepingupoolte kodanik, kelle territooriumil ta süüdi mõisteti.

VIII peatükk LÕPPSÄTTED

Artikkel 23

1. Iga lepingupool võib käesolevale konventsioonile allakirjutamisel või oma ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel teha reservatsioone kõigi konventsiooni sätete suhtes.
2. Reservatsiooni teinud lepingupool tühistab selle kohe, kui asjaolud lubavad. Selline tühistamine toimub teadaandega Euroopa Nõukogu peasekretärile.
3. Konventsiooni mõne sätte suhtes reservatsiooni teinud lepingupool saab teiselt poolt selle sätte tunnistamist nõuda vaid sel määral, kui ta ise seda sätet tunnistab.

Artikkel 24

Lepingupool võib konventsioonile allakirjutamisel või oma ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga kindlaks määrata need asutused, keda ta peab õigusasutusteks käesoleva konventsiooni tähenduses.

Artikkel 25

1. Käesolev konventsioon kehtib lepingupoolte emamaa-territooriumil.
2. Prantsusmaa puhul rakendatakse seda ka Alpeerias ja ülemere departemangudes ja Itaalia puhul ka Itaalia halduses oleva Somaalimaa territooriumil.
3. Saksa Föderatiivne Vabariik võib Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teadaandega laiendada käesoleva konventsiooni kehtivust ka Berliini liidumaale.
4. Hollandi Kuningriigi puhul rakendatakse konventsiooni tema Euroopa territooriumil. Holland võib Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teadaandega laiendada käesoleva konventsiooni kehtivust ka Hollandi Antillidele, Surinamile ja Hollandi Uus-Gineale.
5. Kahe või enama lepingupoolte kokkuleppel ja vastavalt sellise kokkuleppe tingimustele võib käesoleva konventsiooni kehtivust laiendada igale territooriumile, mille rahvusvaheliste suhete eest mõni sellistest pooltest on vastutav, välja arvatud käesoleva artikli lõigetes 1, 2, 3 ja 4 nimetatud poolte territooriumid.

Artikkel 26

1. Vastavalt artikli 15 lõike 7 ja artikli 16 lõike 3 sätetele on käesolev konventsioon seda rakendavates maades ülimuslik iga pooltevahelise lepingu, konventsiooni või kahepoolse kokkuleppe sätete suhtes, millega sätestatakse vastastikune abi kriminaalasjades.
2. Käesolev konventsioon ei mõjuta lepingupoolte muid kohustusi, mis tulenevad mõnest muust kahe- või mitmepoolsest rahvusvahelisest konventsioonist, mis sisaldab või võib sisaldada käesoleva valdkonna spetsiifilisi aspekte käsitlevaid sätteid.
3. Lepingupooled võivad omavahel sõlmida kahe- või mitmepoolseid kokkuleppeid vastastikusest abist kriminaalasjades ainult selleks, et täiendada käesoleva konventsiooni sätteid või soodustada selle põhimõtete rakendamist.
4. Kui kahe või enama lepingupoolte vaheline vastastikune abi kriminaalasjades toimub ühtse seaduse või erisüsteemi alusel, mis näeb ette vastastikuse abi vastastikust rakendamist nende territooriumidel, võivad need pooled reguleerida oma suhteid sellel alal ainult vastavalt sellele seadusele või süsteemile käesoleva konventsiooni sätetest olenemata. Lepingupooled, kes välistavad käesoleva konventsiooni kohaldamise omavahelistes suhetes, teatavad sellest Euroopa Nõukogu peasekretärile.

Artikkel 27

1. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Nõukogu liikmetele. See ratifitseeritakse. Ratifitseerimisdokumendid deponeeritakse nõukogu peasekretäri juures.
2. Konventsioon jõustub 90 päeva möödumisel kolmanda ratifitseerimisdokumendi deponeerimise kuupäevast.
3. Allakirjutanu suhtes, kes ratifitseerib konventsiooni hiljem, jõustub konventsioon 90 päeva möödumisel ratifitseerimisdokumendi deponeerimise kuupäevast.

Artikkel 28

1. Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee võib kutsuda nõukogu liikmeks mitteolevaid riike käesoleva konventsiooniga ühinema tingimusel, et sellist kutset sisaldav resolutsioon saab konventsiooni ratifitseerinud liikmete ühehäälsel nõusolekul.

2. Ühinemine toimub nõukogu peasekretäri juures ühinemisdokumendi deponeerimisega, mis jõustub 90 päeva möödumisel deponeerimise kuupäevast.

Artikkel 29

Iga lepingupool võib käesoleva konventsiooni enda suhtes denonsseerida teadaandega Euroopa Nõukogu peasekretärile. Denonsseerimine jõustub kuue kuu möödumisel kuupäevast, mil nõukogu peasekretär sai sellise teadaande.

Artikkel 30

Euroopa Nõukogu peasekretär teatab nõukogu liikmetele ja käesoleva konventsiooniga ühinenud riikide valitsustele:

- (a) allakirjutanute nimed ja igast ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisest;
- (b) käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäeva;
- (c) igast teadaandest, mis on saadud vastavalt artikli 5 lõikele 1, artikli 7 lõikele 3, artikli 15 lõikele 6, artikli 16 lõikele 2, artikli 24, artikli 25 lõigetele 3 ja 4 või artikli 26 lõikele 4;
- (d) igast reservatsioonist, mis on tehtud vastavalt artikli 23 lõikele 1;
- (e) igast reservatsiooni tühistamisest vastavalt artikli 23 lõikele 2;
- (f) igast vastavalt artikli 29 sätetele saadud teadaandest denonsseerimise kohta ja sellise denonsseerimise jõustumise kuupäeva.

Ülaltoodu kinnituseks on allakirjutanud, olles selleks täielikult volitatud, kirjutanud alla käesolevale konventsioonile.

Koostatud 20. aprillil 1959 Strasbourgis inglise ja prantsuse keeles. Tekstid on võrdselt autentsed, ühes eksemplaris ja deponeeritakse Euroopa Nõukogu arhiivi. Euroopa Nõukogu peasekretär edastab tõestatud koopiad kõigile allakirjutanud ja ühinevatele valitsustele.